

**Artxibategi, Liburutegi eta Dokumentazio
Zentroetako Profesionalen Euskal Elkarte**

Asociación Vasca de Profesionales de Archivos,
Bibliotecas y Centros de Documentación

AGERRALDIA EUSKO LEGEBILTZARREKO
KULTURA BATZORDEAN

2022ko ekainaren 15a

ALDEE Elkarte

aldee@aldee.eus

www.aldee.eus

AURKIBIDEA

AURKEZPENA	2
HELBURUAK	2
LIBURUTEGIA ETA IRAKURKETA PUBLIKOKO SAREA	3
EUSKADIKO LIBURUTEGIEN SAREA	3
AGERRALDIA EUSKO LEGEBILTZARREKO KULTURA BATZORDEAN	6
Testuingurua	6
Azalpena	7
Berariazko eskaera	12
ONDORIOA ETA ESKER ONA	13

ARTXIBOETAKO PROFESIONALEN EUSKAL ELKARTEA, LIBURUTEGIAK ETA DOKUMENTAZIO-ZENTROAK

AURKEZPENA

ALDEE¹ Euskal Autonomia Erkidegoko elkarte profesionala da, artxiboak, liburutegiak eta dokumentazio- eta informazio-zentroak kudeatzen dituzten profesionalak biltzen dituen elkarte. 1990ean sortu zen, 500 bazkide ditu, horien artean sektorean espezializatutako profesionalak, erakundeak eta enpresak daude. Gure zuzendaritza-batzordea², ordezkatzeko kolektiboaren isla, hainbat arlotako profesionalak osatzen dute: liburutegi publikoak (udal eta foru liburutegiak), liburutegi espezializatuak (unibertsitatekoak, osasun arlokoak) eta artxiboak.

ALDEE Espainiako Artxibistika, Bibliotekonomia, Dokumentazio eta Museistika Elkarten Federazioko (FESABID³) kide da. Federazio horrek Espainiako Informazioaren eta Dokumentazioaren sektoreko elkarte eta elkargo profesional gehienak biltzen ditu, eta aktiboki eta etengabe laguntzen du nazioarteko elkarte profesionalen sareetan (ICA⁴ eta IFLA⁵).

ALDEEek bere interes-eremukoak diren eta hala eskatzen duten gizarte-gertakarien aurrean agertzeko konpromisoa du elkarte profesionala den aldetik.

HELBURUAK

Elkartearen helburu nagusia kideen garapen profesionala bultzatzea da, Euskal Autonomia Erkidegoan, estatuan eta nazioartean arlo profesionalerako ikuspegiez eta errealitatez hobeto jabetzen lagunduz.

Honako hauetaz arduratzen da bereziki:

- Artxibozain, liburuzain eta dokumentalisten prestakuntza hobea sustatzea, eta azterlanak eta ikerketak egitea, artxiboen, liburutegien eta dokumentazio-zentroen zerbitzuak hobetzeko.
- Eginkizunak betetzeko beharrezkoak diren gaitasun profesionalak eta teknikoak definitzea.
- Lan-baldintzak hobetzeko proiektuak egitea.
- Artxiboen, liburutegien eta dokumentazio- eta informazio-zentroen politikarekin zerikusia duten informazio-, harreman- eta ordezkartza-bideak ezartzea estatuko nahiz nazioarteko erakunde eta organismo publiko eta pribatuetan.
- Sektore profesional horrek gizartean duen presentzia handitzea.
- Biltzarrak, batzarrak, hitzaldiak eta erakusketak antolatzea eta horietan parte hartzea.
- Argitalpenak, arau-zirkularrak eta Elkarteko kideentzat interesgarriak diren gaien buruzko beste edozein informazio sortzea eta zabaltzea.

¹ <https://www.aldee.eus/>

² <https://www.aldee.eus/eu/zuzendaritza-batzordea/ed-6/>

³ <https://www.fesabid.org/>

⁴ <https://www.ica.org/>

⁵ <https://www.ifla.org/>

LIBURUTEGIA ETA IRAKURKETA PUBLIKOKO SAREA

Askatasuna, oparotasuna eta gizartearen eta gizabanakoen garapena funtsezko giza balioak dira. Eskubide demokratikoak egikaritzeko eta gizartearen eginkizun aktiboak izateko behar bezala informatutako herritarrek duten gaitasunaren bidez baino ezin izango dira lortu. Parte-hartze eraikitzailea eta demokraziaren sendotzea hezkuntza egoki baten eta ezagutza, pentsamendu, kultura eta informazioarako sarbide aske eta mugarik gabearen mende daude.

Liburutegiak⁶ oinarrizko erakundeak dira urteetan zehar ikasteko, erabakiak modu independentean hartzeko eta gizabanakoak eta gizarte-taldeek kultura-arloan aurrera egiteko. Horregatik, hezkuntzarako, kulturarako eta informazioarako benetako motorra izan daitezke, baita bakea, tolerantzia eta gizakiari datxezkion balioak sustatzeko eragileak ere.

Irakurketa publikoko sareetan liburutegiak koordinatzea ezinbestekoa da informazioaren eta ezagutzaren gizartearen garapen sozial eta kulturalerako.

EUSKADIKO LIBURUTEGIEN SAREA

Euskadiko Irakurketa Publikoko Sarea⁷ (aurrerantzean, EIPS) 2007an sortu zen (11/2007 Legea, urriaren 26koa, Euskadiko Liburutegiei buruzkoa), eta toki-administrazioen mendeko liburutegi-sareen bateratze gisa eratu zen. Sare horiek beren borondatez integratuko dituzte beren liburutegi-zerbitzuen sailak herritar guztien eskura jartzen dituzten foru-liburutegiak, estatukoak eta pribatuak. Gaur egun, gure erkidegoko hiru lurraldeetako 286⁸ liburutegi baino gehiago daude sarean.

Euskadiko liburutegi publikoen direktorioa⁹.

⁶ <https://www.ifla.org/es/publications/manifiesto-de-la-ifla-unesco-sobre-la-biblioteca-publica-1994/>

⁷ <https://www.euskadi.eus/euskadiko-irakurketa-publikoko-sarea-eips/web01-a2libzer/eu/>

⁸ <https://www.euskadi.eus/euskadiko-irakurketa-publikoko-sarea-eips/web01-a2libzer/eu/#marca3>

⁹ <https://www.euskadi.eus/euskadiko-liburutegi-publikoen-direktorioa/web01-a2libzer/eu/>

Liburutegi publiko gehienek titulartasuna udalarena da, eta udalek hartzen dute gastuaren¹⁰ zatirik handiena (eraikinak, langileak, funtsak, azpiegiturak), eta, beraz, zerbitzuaren gai estrategikoenei buruzko erabakiak hartzen dituzte. Haien esku dago:

- Horietako bakoitzean lan egiten duten profesionalen kopurua, lanbide-kategoria, enplegu publikoko deialdietan edo kontratazio publikoaren oinarri diren baldintzen pleguetan eska daitezkeen betekizunak.
- Eraikinak, altzariak, sistema informatikoak eta bestelako azpiegiturak.

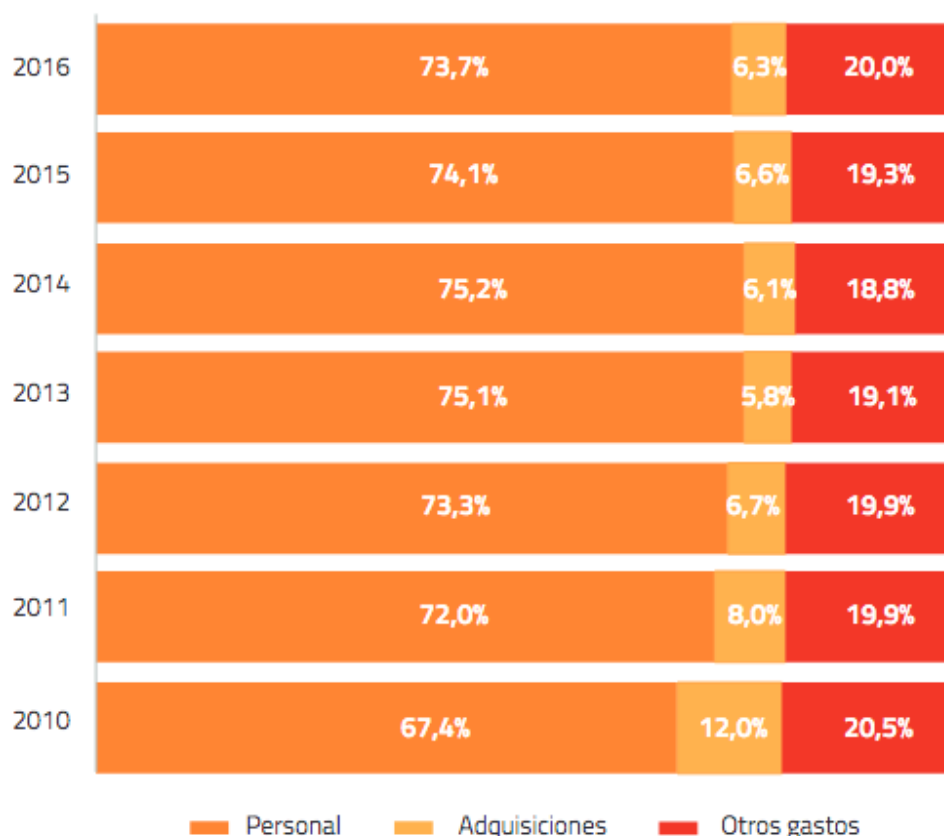

Gráfico 32. Gasto corriente en bibliotecas por grandes capítulos presupuestarios, 2010-2016.

Iturria: liburutegi publikoak Espainian: krisi ekonomikoaren osteko diagnostikoa: FESABID txostena.

«Tokiko» izaera hori arriskutsua da informaziorako, hezkuntzarako eta irakurketarako oinarrizko liburutegi-zerbitzuen bermearen ikuspegitik, izan ere, toki-administrazioak ez du beti behar adina baliabide ekonomiko eta borondate.

Herritar guztiok dugu EIPSra sarbidea, baina jasotzen ditugun zerbitzuak bizilekuak baldintzatzen ditu, eta desberdintasun nabarmenak egon daitezke udalerrien artean, udal bakoitzak hartzen baititu zerbitzuaren gai estrategikoenei buruzko erabakiak. Liburutegiko udal-gastu gero eta handiagoak murriztu egiten dira, funts gutxiago eskuratuz, lanbide-kategoriak jaitsiz eta azpikontratatu: ohikoak dira gutxiespen profesionala, giza baliabideen eskasia eta liburutegiek

¹⁰ Las bibliotecas públicas en España: diagnóstico tras la crisis económica: Informe FESABID <https://www.fesabid.org/wp-content/uploads/2021/05/informe-fesabid-v12-digital.pdf>

izan nahi duten hezkuntza-, kultura- eta informazio-motorraren funtzionamendua zailtzen duten inbertsioen murrizketa.

Gure Irakurketa Sareak herritarrei behar adinako estaldura eta kalitatea emango dien liburutegi-zerbitzua emateko, bere biztanleriaren neurria edozein dela, udalerriek udalaz gaindiko administrazioen laguntza behar dute (finantzak eta sare-zerbitzuak) (gure kasuan, autonomia-erkidegoa), eta plangintza-tresnek operatibo eta eguneratuta egon behar dute.

Hain zuzen ere, desberdintasun horiek saihesteko eta Euskadiko administrazioen baliabideak modu arrazional eta koordinatuan kudeatzeko, irakurketa publikoko sare bat eta Liburutegien Lege bat ditugu, zeinak *jarduera publiko eta pribatuaren arteko lankidetzak bultzatu nahi duen, baita liburutegien alorreko plangintza sustatu ere, betiere, kulturarako interesa areagotzeko aukerak handituz, kultura pertsonaren eta gizarte osoaren berezko ondasuna denez gero. Horretarako, konpentsaziozko liburutegi-politika burutuko da, bai pertsonen dagokienez, egoera txarrean dauden gizarte-sektoreei arreta berezia eskainiz, bai Euskadiko lurralde eta herriei dagokienez.*

Hala ere, gure Liburutegi Sistemaren buru¹¹ den Euskadiko Liburutegiak zuzentzen duen zerbitzu askotariko, kalitatezko eta herritarrentzako bateratuko agertoki teoriko horren aurrean, errealitateak erakusten du, praktikan, desberdintasunak daudela udalerrietan ematen den zerbitzuen artean, udal bakoitzak hartzen baititu liburutegi bakoitzaren gai estrategikoenei buruzko erabakiak. Hain zuzen ere, desoreka horiek saihesteko, legeak 23. artikuluan ezartzen du liburutegi-plangintzarako tresna estrategiko eta operatibo bat behar dela, non jasoko baitira Euskadiko irakurketa publikoko sareko liburutegiak, irakurketa publikoko beharrak eta biztanleguneei dagozkien zerbitzu-moduluak: Irakurketa Publikoko Mapa.

Noren esku dago gure liburutegien gestioa? ¿Quién gestiona nuestras bibliotecas?

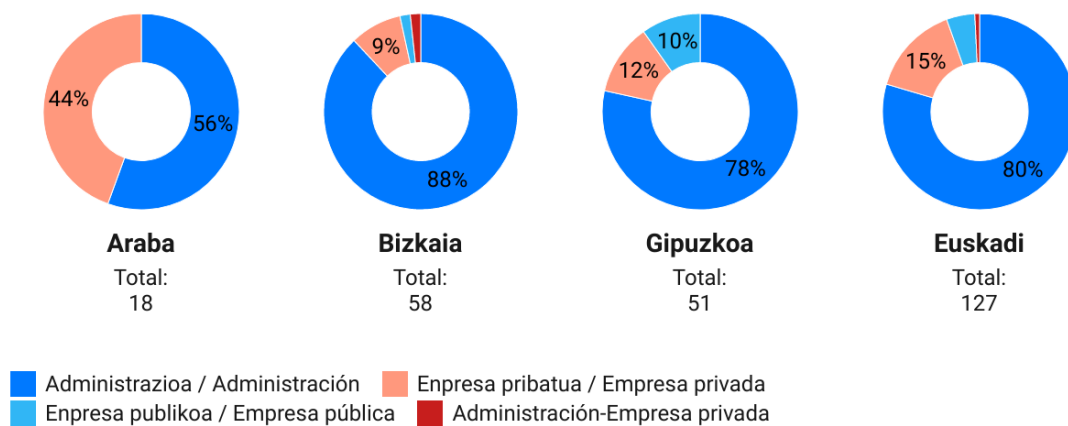

Gráfico: ALDEE • Fuente: ALDEE • Creado con Datawrapper

Iturria: EIPSeko langileen egoera: zer dakigu?. ALDEE¹²

Gaur egun, Euskadiko Liburutegi Nazionalik ez dagoenez, EIPSeko liburutegiek Kultura Ondarearen Zuzendaritzako Liburutegi Zerbitzuaren aholkularitza teknikoak dute. Zerbitzuak 4 teknikari, 2 administrari eta administrari laguntzaile bat ditu, eta 880.000 euroko aurrekontu-partida du, gehi hiru diru-laguntza – Funtsak erostea, irakurzaletasuna sustatzea eta teknologia

¹¹ Abian jarri arte, Eusko Jaurlaritzako Kultura Saileko Liburutegi Zerbitzuak beteko ditu eginkizun horiek.

¹² <https://alde.org/blog/index.php/2020/12/30/eipsko-langileen-egoera-zer-dakigu/>

berriak– sarea osatzen duten 286 liburutegiei arreta emateko. Horietatik 110 pertsona bakarrekoak dira, hau da, pertsona bakar batek kudeatzen eta artatzen ditu. Liburutegi horiek dira hauskorrenak, eta legeak ezartzen duen plangintza eta lidergoa behar dute.

Epe ertainean administrazio osoari eragingo dion profesionalen berritzeak kezkatzen gaitu, belaunaldi aldaketa dela eta. Internet garaian jaio eta hezitako profesional talde berri batek moldatuko ditu XXI. mendeko liburutegiak. Egungo kontratazioen joerak (titulazio ez-espezifikoak, deserregulazio profesionala, esternalizazioak) eta ingurune sozioteknologikoaren bilakaerak lan-egoera ahuldua edo pobretua iragartzen dute, non liburutegiak Bibliotekonomian eta Dokumentazioan kualifikazio espezifikorik izango ez duten profesionalak kudeatuko baitituzte.

Legeak ezartzen dituen mekanismoak garatu gabe (liburutegiko profesional bat zer den definitu gabe eta garatu gabeko irakurketa publikoko maparik gabe), zaila izango da maila apalagoko profesionalen kontratazioa eta zerbitzuen esternalizazio deserregularizatuaren aldeko apustua indargabetzea.

AGERRALDIA EUSKO LEGEBILTZARREKO KULTURA BATZORDEAN

Testuingurua

Aurtengo urrian 15 urte beteko dira Euskadiko Liburutegiei buruzko urriaren 26ko 11/2007 Legea¹³ onartu zenetik. Legea prozesu baten ondoren sortu zen. Prozesu horretan, arlo horretan metatutako esperientziatik abiatuta, sektorearen berezko premien azterketa teknikoa egin zen, eta ikusi zen komeni zela berariazko arau batek Euskadiko liburutegi-sistema osoa berrikustea eta sistema horretan Europako doktrina- eta teknika-ekarpen berrienak sartzea.

Legearen helburua da sektorearen erregulazio zehatzagoa eskaintzea, Euskadik liburutegi-azpiegitura eta -zerbitzu modernoak, koordinatuak eta herritar guztientzako irisgarritasun osokoak izan ditzan, administrazio publiko guztiek establezimendu horietara bideratzen dituzten baliabideen eta bitartekoen optimizazio hobego batetik abiatuta.

Gainera, legearen helburua zen gai horri buruzko ordenamendu juridikoa eguneratzea eta, aldi berean, osotasuna ematea, bai kontzeptuari dagokionez, bai antolamenduari, kudeaketari eta plangintzari dagokionez, hartara, informazioaren gizarteak ematen zituen tresnak arian-arian txertatuz, Euskadiko liburutegi-baliabideak guztion eskura egon zitezen modu osoago eta eraginkorragoan. Funtsezkotzat jotzen du liburutegi-erakundeari asmo handiagoko ikuspegi batetik heltzea, hezkuntza, kultura eta informazioaren benetako eragile bihurtzera bultza dezan, eta bakea, tolerantzia eta gizakiari datzekion balioak sustatzeko eragile izan dadin. Ildo horretan, botere publikoek bermatuko dute behar beste baliabide jarriko dituztela helburu horiek bete ahal izateko, eta ahaleginak egingo dituzte liburutegi-zerbitzuen titular diren administrazioen arteko koordinazio sendoagoa eta eraginkorragoa lortzeko.

Zioen azalpenean zerrendatutako helburuak lortzeko, legeak aipatzen dituen alderdi espezifikoak zehatz-mehatz arautzen dituzten erregelamendu batzuk garatzea aurreikusten da. Legea onartu eta 15 urtera, erregelamendu horiek garatu gabe jarraitzen dute, eta legeak ez du nahi bezalako ondorioz izan.

¹³https://www.euskadi.eus/contenidos/informacion/liburutegien_legeria/es_def/adjuntos/2006%20Liburutegien%20legea.pdf

Jarraian, gai bakoitza jasotzen duen legearen artikulua berariaz aipatuta, araudiak eta gainerako tresnak (irakurketa-mapa, adibidez) azalduko ditugu. Tresna horiek garatzea ezinbestekoa da herritar guztiei kalitatezko zerbitzu homogeneoa bermatzeko eta liburutegi-sarearen zerbitzura dauden langileei gutxieneko baldintzak bermatzeko.

“6. artikulua. Definizioa.

1.– Euskadiko Liburutegi Sistema Euskal Autonomia Erkidegoko organo, liburutegi eta liburutegi-zerbitzuen multzo antolatua da eta liburutegi-baliabide guztiak hobeto aprobetxatzea du helburu, elementu guztien koordinazioan eta lankidetzan oinarrituta.

*2.– Eusko Jaurlaritzan kulturaren alorreko eskumenak dituen sailari dagokio **Euskadiko Liburutegi Sistemak eskaintzen dituen liburutegi-zerbitzuen planifikazioa aurrera eramatea**”.*

“8. artikulua. Informatzeko eginbearra.

Euskadiko Liburutegi Sistemako liburutegien titular edo arduradun publiko zein pribatuek hainbat gairi buruzko datuak eman beharko dizkiote Eusko Jaurlaritzan kulturaren alorreko eskumenak dituen sailari, hala nola langileei, funtsei, aurrekontuei, instalazioei, ekipamenduei, zerbitzuei eta horien erabilerari buruzkoak, baita erregelamendu bidez eskatutako gainerakoak ere, ebaluatu eta zabaldu ahal izateko.

*Eskumena duen sailak baldintza egokiak sortuko ditu **Euskadiko Liburutegi Sistemako kide ez diren liburutegi pribatu edo publikoek behar den informazioa eman dezaten**, Euskadiko liburutegi-eskaintzari eta euskal kulturarentzako interesgarriak diren funtsak dituzten liburutegiei buruzko ezagutza osatzeko”.*

Nahiz eta irakurketa-sareko liburutegiek langileei, funtsei, aurrekontuei eta 8. artikuluko lehen paragrafoan aipatutako gainerako gaiei buruzko informazioa jasotzen duten estatistikak bete behar dituzten aldizka, ez dakigu bertakoak ez diren liburutegiek beren jarduerari buruzko informaziorik ematen ote duten.

Euskal unibertsitatei, osasun-sistemari edo zuzenbide publikoko beste erakunde batzuei buruzko informazioa izateak EAEen ditugun liburutegi-zerbitzuen argazki errealagoa eta, batez ere, globalagoa izaten lagunduko luke.

“9. artikulua. Bibliografia-informaziorako irispidea.

Eusko Jaurlaritzan kulturaren alorreko eskumenak dituen sailak bibliografia-informaziorako irispidea bermatuko die Euskadiko Liburutegi Sistemako liburutegiei, katalogo kolektibo bat sortuz.– Euskadiko Liburutegi Sistemako liburutegiek, beren aldetik, Euskal Autonomia Erkidegoko hizkuntza ofizial bien erabilera bermatuko dute, ematen diren erregelamenduzko xedapenak beteko dituzte eta informazio-trukea ahalbidetzeko neurri teknikoak hartuko dituzte.– Bereziki, lan teknikoak, katalogoak eta baliabide teknikoak bi hizkuntzatan izatea bermatuko dute.

*Halaber, herritarrei kulturarako irispidea bermatzeko, **liburutegi publikoek beren funtsei buruzko informazioa eman beharko diete erabiltzaileei, eta funts horiek erabiltzen eta kontsultatzen utzi beharko diete, doan, nahiz eta erabilera muga daitekeen.***

Artikulu honek liburutegi-sareari buruzko atalean aipatutako katalogo kolektiboa aipatzen du. Ikus daitekeenez, premisa hori berme guztiekin betetzen da, elebitasuna barne.

“14. artikulua. Euskadiko irakurketa publikoko sareko liburutegien betekizunak.

...

7.- Sareko liburutegiek **behar bezala egokitutako leku bat** izango dute bertara joanda jasotzen diren zerbitzuetarako.– Leku horren **ezaugarriak erregelamenduz zehaztuko dira**.

Espazioari buruzko baldintzak (metro koadroak, irakurketa-postuen kopurua eta erabilera publikoko ordenagailuen kopurua...) ez daude araututa. Eusko Jaurlaritzak berak gomendatutako Euskadiko liburutegi publikoetarako estandarrak¹⁴ dauden arren, gaur egun ez dago horiek betetzera behartzen duen xedapenik, ezta liburutegi horiek defendatzeko politika aktiborik ere.

“18. artikulua. Euskadiko irakurketa publikoko sareko liburutegien erabiltzaileen eskubideak eta betebeharrak.

...

2) **Gutxieneko ordutegiak eta liburutegi-zerbitzua emateko baldintza orokorrak erregelamendu bidez zehaztuko dira**, Euskadiko irakurketa publikoko sarearen erabiltzaileen eskubideak bermatzeko.

Egutegiaren eta irekiera-ordutegiaren gaiarekin aurreko puntuan bezalaxe gertatzen da. Sarea osatzen duten liburutegientzat ez da ezinbesteko baldintza estandarrak lortzea; gomendio bat dira.

“20. artikulua. Liburutegiak Euskadiko irakurketa publikoko sarean sartzeko baldintzak eta horren ondorioak.

14

https://www.euskadi.eus/contenidos/informacion/liburutegien_legeria/es_def/adjuntos/2006%20Liburutegien%20legea.pdf

1.– Euskadiko **irakurketa publikoko sareko liburutegiek** Eusko Jaurlaritzak emandako **erregelamenduak bete beharko dituzte.**

Artikulu honek berretsi besterik ez du egiten legeak aipatzen dituen eta testu honetan nabarmentzen ditugun alderdi guztiak erregelamendu bidez arautu behar direla. Hori gertatuz gero, irakurketa-sarea osatzen duten liburutegiek nahitaez bete beharko lituzkete lege bidez, eta, beraz, tresna horien eraginkortasuna ziurtatuta egongo litzateke.

“22. artikulua. Euskadiko irakurketa publikoko sareko liburutegien erregistroa.

Eusko Jaurlaritzan kulturaren alorreko eskumenak dituen sailak Euskadiko irakurketa publikoko **sarea osatzen duten liburutegien erregistro eguneratua** izango du.– Erregistroaren **antolaketa eta funtzionamendua erregelamendu bidez arautuko da.**

Kasu honetan, liburutegien erregistro eguneratua arautzen duen erregelamendurik ez dagoen arren, oso direktorio osatua eta Internet bidez eskuragarri dagoena dugu, non sareko liburutegi guztiak dauden, lokalizazioari, harremanei eta abarri buruzko datuekin.

“23. artikulua. Euskadiko irakurketa publikoko sarearen mapa.

1.– Irakurketa publikoko sarearen mapa **liburutegi plangintza estrategiko eta operatiborako tresna** da, eta bertan jasotzen dira Euskadiko irakurketa publikoko sareko liburutegiak, irakurketa publikoaren beharrak eta herrigune bakoitzari dagozkion zerbitzu-moduluak.

.– Irakurketa publikoko sarearen **mapan hainbat irakurketa-barruti zehaztuko dira, eta sareko liburutegiak identifikatuko dira liburutegiek eman behar dituzten zerbitzuak** eta horien finantziazio-beharrak aztertuta.

.– Eusko Jaurlaritzan kulturaren alorreko eskumenak dituen sailak, Liburutegien Aholku Batzordeari kontsultatu ondoren, irakurketa publikoaren mapa **onartuko du eta eguneratuta izango du.**–

4.– Irakurketa publikoaren mapan, emaitzen kalitatea neurtzeko jarraibideak ezarriko dira mota bateko eta besteko liburutegiei eta haien zereginei dagokienez.

5.– Mapa **aldian-aldian eguneratuko da**, erregelamendu bidez zehazten denari jarraituz.

Azken irakurketa-mapa 2012an egin zen arren, ez dago eskuragarri. Eskuragarri dago 2007¹⁵. urteari dagokiona, legea onartu aurrekoa. Gai horri buruzko balizko erregelamendu batek eguneratze-epe laburragoa ezar lezake maparentzat, eta horrek errealitatearekiko leialagoak diren datuak eman ditzake.

“24. artikulua. Euskadiko irakurketa publikoko sareko langileak.

1.– Euskadiko irakurketa publikoko sareko liburutegiek langile egokiak izango dituzte, hau da, nork bere eginkizunak betetzeko behar duen prestakuntza eta maila teknikoa izango du, betiere irakurketa publikoaren maparen arabera.

2.– Sareko liburutegietako **langile teknikoan lanbide-baldintzak erregelamendu bidez zehaztuko dira.**

15

https://www.euskadi.eus/contenidos/informacion/publi_biblio/es_pub_bib/adjuntos/es_Mapas_lectura_EAE.pdf

Aurreko atal batean aipatu dugun bezala, sareko liburutegietako langile gehienak hainbat udali atxikita daude. Beraz, udal bakoitzak erabakitzen du zenbat langile kontratatzen dituen eta zein baldintzatan. Administrazioak zuzenean kontratatutako langileen kasuan, gehienetan eguneroko lanean betetzen dituzten funtzioei dagokienez dagozkienak baino kategoria baxuagoetan kokatzen direla ikus dezakegu. Egoera hori oso kezkarria da pertsona bakarrek¹⁶ liburutegietan.

Eusko Jaurlaritzaren liburutegi publikoetarako estandarrek langileei buruzko epigrafe bat dute. Bertan, langileen kopurua eta kategoria gomendatzen dira, liburutegia zein biztanleriari dagokion kontuan hartuta. Hala ere, esan dugun bezala, estandarrak oso udal gutxik kontuan hartzen dituzten gomendioak dira.

Personal

Estándares para Personal

Siempre referido a personal en equivalencia a tiempo completo (ETC)

Bibliotecas	Personal bibliotecario			Otro personal		Total
	Grupo A1	Grupo A2	Grupo C1 o C2	Técnico * (Grupo A2 o B)	Administrativo (Grupo C1 o C2)	
Hasta 5.000 hab.		0 - 1	1 - 2			1 - 2
5.001-10.000 hab.		1	2 - 3			3 - 4
10.001-20.000 hab.	0 - 1	0 - 1	3 - 6	1	-	5 - 8
Redes urbanas						
	Personal bibliotecario			Otro personal		Total
	Grupo A1	Grupo A2	Grupo C1 o C2	Técnico * (Grupo A2 o B)	Administrativo (Grupo C1 o C2)	
B. Central **						
20.001-50.000 hab.	1	1 - 2	7 - 9	1	1	11 - 14
50.001-100.000 hab.	1 - 2	2 - 3	8 - 10	1	1	14 - 16
Más de 100.000 hab.	2 - 3	3 - 5	10 - 19	1 - 2	2 - 3	18 - 32
Biblioteca urbana		1	6			7

* Gestión sociocultural, educación, informática...

** Incluye el personal de los servicios al público de la Biblioteca Central y el de los servicios centrales de la red

En estos estándares no se incluye

personal de seguridad ni de limpieza

personal de administración ni de mantenimiento informático fuera de las redes urbanas

“31. artikulua. Unibertsitate-liburutegi publikoak.

1.– Unibertsitate-liburutegi publikoek bibliografia funts espezializatuak biltzen dituzte, eta unibertsitariei eta ikertzaileei **ematen diete zerbitzua**, baita zerbitzua eskatu eta zentroaren baimena lortzen duten **partikularrei** ere.

2.– Katalogatzeko, liburutegien arteko mailegurako eta historia- edo kultura-balio nabarmenak dituzten funtsak babesteko, **unibertsitate-liburutegi publikoak Euskadiko Liburutegiaren bidez koordinatuko dira gainerako liburutegi-sistemetan**.– Koordinazio horrezaz gainera, beste liburutegi batzuekin bestelako koordinazio-bideak ere ezarri ahal izango dituzte zerbitzu komunak emateko.

¹⁶ Categoría bakoitzari funtzioak esleitzeari buruzko informazioa zabaltzeko, kontsultatu dokumentua: "Perfiles profesionales del Sistema Bibliotecario Español: fichas de caracterización" elaborado por el Consejo de Cooperación Bibliotecaria https://www.fesabid.org/wp-content/uploads/2021/05/Perfiles_profesionales_del_sistema_bibliotecario_e.pdf

Egia da unibertsitate publikoko liburutegiek aukera ematen dutela eskaintzen dituzten zerbitzu batzuk herritarren eskura egon daitezen, baina ez dakigu koordinaziorik eta komunikazio-harremanik dagoenik unibertsitateko liburutegien eta gainerako liburutegi-sistemaren artean.

“34. artikulua. Euskadiko Bibliografia Gordailua.

1.– *Lege honen ondorioetarako, Euskadiko Bibliografia Gordailua Euskadiko eta euskararen hizkuntza esparruko bibliografia-ekoizpen osoaren aleak eta euskararekin edo euskal kulturarekin erlazionatuarenak jaso eta kontserbatzeko eraturakoa da.– Gordailua Euskadiko Liburutegian edo lege hau garatzeko arauetan zehaztutako gordailu-zentroetan eraturakoa da.*

2.– *Euskadiko Bibliografia Gordailua lege honetan ezartzen diren ondasunak entregatuz eraturakoa da.*

3.– *Entregatu beharreko **aleen kopurua eta baldintzak erregelamenduz ezarriko dira.***

“36. artikulua. Euskadiko bibliografia-gordailu gisa jaso behar diren ondasunak.

1.– *Euskadiko bibliografia-gordailu gisa ondasun hauek jaso behar dira:*

a) *Lege honen 33 artikulua arabera bibliografialantzat jotzen direnak, Euskadin inprimatu, grabatu, ekoitzi edo argitaratu badira.*

b) *Aurreko idatz-zatian aipatutakoak, baldin eta, Euskaditik kanpo inprimatu, grabatu, ekoitzi edo argitaratuak izan arren, euskal erakunde publiko batek edo egoitza Euskal Autonomia Erkidegoan duen pertsona fisiko edo juridiko batek egin baditu eta, horretarako, diru-laguntza edo laguntza publikoak jaso baditu edo edozein eraturako onura fiskalak izan baditu, **erregelamenduz ezartzen denaren arabera.***

“40. artikulua. Euskadiko Bibliografia Gordailuko funtsetarako irispidea.

*Lege hau garatzeko erregelamenduetan finkatuko dira Euskadiko Bibliografia Gordailuko **funtsetara irispidea izateko baldintzak.***

Aurreko hiru artikulua Euskadiko Bibliografia Gordailuari buruzkoak dira. Legeak dioenaren arabera, erregelamendu bat idatzi behar zen, aleak gordailutzeko baldintzak eta kopurua jasoko zituena, bai eta Euskal Autonomia Erkidegotik kanpo ekoiztutako edo editatutako materialak gordailutzeko baldintzak ere. Azkenik, erregelamenduak funtsak eskuratzeko baldintzak ezarri behar ditu. Gure ustez, irizpide argiak eta, aldi berean, behar bezalako arauak babestuak egon behar dute, argitaratuta egon daitezen eta herritar guztien eskura, eta merezi du mota guztietako informazioa eskuratzeko eskubideak ezagutzea.

“44. artikulua. Liburutegien Aholku Batzordea.

1.– *Euskadiko Liburutegien Aholku Batzordea sortzen da, Eusko Jaurlaritzaren **izaera teknikoko organo aholku-emaile** izan dadin lege honi eta lege honen garapenari dagozkien gaietan.-*

2.– *Euskadiko Liburutegien Aholku Batzordea Euskadiko Liburutegi **Sistemaren informazio-, kontsulta- eta aholku-organoa** izango da, eta liburutegien erregelamendu-proposamenei buruzko irizpena emango du nahitaez.*

3.– *Hauek izango dira Liburutegien Aholku Batzordearen **eginkizunak:***

a) *Euskadiko Liburutegi Sistemaren informazio-, kontsulta- eta aholku-organo izatea.*

b) *Liburutegien alorreko eskumenak dituen sailari neurriak proposatzea Euskadiko Liburutegi sistemaren helburuak hobeto betetzeko.*

c) *Euskadiko Liburutegi Sistemari buruzko planak ezagutzea eta horiei buruzko irizpenak ematea.*

d) *Beharrezko iritzitako neurriak proposatzea irakurzaletasuna eta informazioaren erabilera sustatzeko.*

e) ***Liburutegiei buruzko erregelamenduzko arauen proposamenez irizpenak ematea.***

4.– *Liburutegien Aholku Batzordearen barruan batzorde bereziak eratu ahal izango dira, lege hau garatzeko arauetan ezarritakoarekin bat etorritik. Batzordeak berak erabakiko ditu horien osaera eta eginkizunak.*

5.– *Osaera erregelamendu bidez arautuko da, Euskadiko Liburutegi Sistema osatzen duten sektore eta erakunde guztien partaidetza bermatuta, baita liburutegien eta bibliografia-ondarearen arloan ospea duten elkarte, entitate eta pertsona ere.*

Liburutegien Aholku Batzordea funtsezkoa da hemen planteatzen ditugun helburuak lortzeko. Euskadiko Liburutegi Sistemako sektore guztietako ordezkariak osatutako organo aholku-emaile teknikoa da, eta liburutegien arloan eskumena duen sailari neurriak hartzeko eta erregelamenduak bultzatzeko proposamena egiteaz arduratzen da.

44. artikuluko laugarren puntuaren arabera, batzorde espezializatuak eratzeko aukera dago, Kontseiluak berak zehaztutako osaera eta eginkizunekin. Horrek malgutasun handiagoa emango lioke Kontseiluari lan egiteko orduan, eta, gainera, malgutasun horren lan-erritmoa bizkortu ahal izango luke, bestela Eusko Jaurlaritzako Kultura eta Hizkuntza Politika Sailak deialdia egitearen mende baitago eta dago. Puntu hau, aurreko guztiak bezala, lege hau garatzeko arauetan ezartzen denaren mende dago.

Berariazko eskaera

ALDEEren izenean, gure kezka azaldu nahi dizuegu legearen artikuluen garapen ezarengatik eta Liburutegien Aholku Batzordea kontsulta-organo teknikoaren eraginkortasun faltagatik. Irakurketa Mapa eta horri lotutako estandarrak eguneratzea, espazioen, ordutegien, profesionalen eta abarren erregulazioa, oro har, eta legearen erregelamenduak garatzea eta betetzea funtsezkoak dira herritar guztiei kalitatezko liburutegi-zerbitzua bermatzeko.

Horregatik, gure erkidegoko liburutegien kolektiboaren ordezkari garen aldetik, Legebiltzar honetara jotzen dugu, egoki baderitzozu, Eusko Jaurlaritzako Kultura eta Hizkuntza Politika Sailari eska diezaion, gehienez ere, 6 hilabeteko epean, Euskadiko Liburutegien Aholku Batzordera dei dezala, haren jarduera bultzatzeko asmoz, sektoreko eragile nagusiekin eta gure laguntza eta aholkularitzarekin batera, Euskadiko Liburutegien Legeak jasotzen dituen eta egiteke dauden erregelamendu-dekretuak garatzea, bereziki Irakurketa Publikoaren Mapa eguneratzea eta euskal irakurketa publikoko sarea osatzen duten liburutegietako langileen baldintzak arautzen dituen erregelamendua.

Era berean, EUDELekin harremanetan jartzeko eskatzen dugu, irakurketa publikoko sareari atxikitako liburutegi-zerbitzua duten udalek zerbitzu horietan beharrezkoak diren jardueri ekin diezaieten, zerbitzu horiek arian-arian Eusko Jaurlaritzak liburutegi publikoetarako argitaratutako kalitate-estandarrak lor ditzaten. Era berean, EUDELeke kide izan gabe zerbitzu hori duten udal guztiei luzatzen diegu eskaera hau.

Irakurketa publikoko sareetan liburutegiak koordinatzea ezinbestekoa da informazioaren eta ezagutzaren gizartearen garapen sozial eta kulturalerako. Euskadin Irakurketa Sare bat dago eta liburutegien lege bat dugu, baina ez dugu lortu herritar guztiek kalitatezko liburutegi-zerbitzuak eskuratzeko aukera berdinak izatea.

Zerbitzuak finantzatzeko arduraren desberdina izateak, Liburutegi Zerbitzuaren erantzukizunen eta giza baliabideen arteko desorekak eta desberdintasun horiek arintzeko legeak aurreikusten dituen mekanismoak ez garatzeak zaildu egiten dute irakurketa-sarearen helburuak betetzea.

ALDEEren ustez, gure irakurketa-sareak herritarrei behar adinako estaldura eta kalitatea emango dien liburutegi-zerbitzua emateko, udalerriek udalaz gaindiko administrazioen (gure kasuan autonomia erkidegoa) laguntza (finantzarioa eta sare-zerbitzuena) behar dutela kontuan hartuta, Liburutegi Zerbitzua birdimentsionatu egin behar da, eta plangintza-tresnek operatibo eta eguneratuta egon behar dute.

Liburutegien Legeak desberdintasun horiek zuzentzeko ahalmena duela uste dugu, baina ezin dugu hori baieztatu, onartu zenetik hamabost urte igaro ondoren, ez baitu garatu aurreikusten dituen araudietako bat bera ere.

Arestian aipatutako guztiarekin, Liburutegien Legeak bere artikuluetan aipatzen dituen erregelamenduak eta gainerako arauak garatzeko beharraz jabetzea espero dugu.

ALDEE zuen esanetara dago sor dakizuekeen edozein zalantza argitzeko, eta bere laguntza eskaintzen dizue lagungarri izan dakizuekeen gai tekniko guztietan.

Azkenik, eskerrak eman nahi dizkiegu bai agerraldi honetan bai egiten ari garen lehen bilera-sortan jasotako arretagatik; izan ere, harrera adeitsua egin ziguten, eta aukera eman ziguten aurkezteko eta nor garen eta zer egiten dugun kontatzeko.